

საბანკო მენეჯმენტის სპეციფიკა და ფინანსური მენეჯმენტის თავისებურებები ბანკებში

Specifics of Bank Management and Features of Financial Management in the Bank

გიორგი ცაავა - ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი,
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, g.tsaava@banklabonline.com

გრიგოლი ნემსაძე - დოქტორანტი
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

Giorgi Tsaava - Doctor of Economic Sciences, Professor,
Georgian Technical University, g.tsaava@banklabonline.com

Grigoli Nemsadze - PhD student
Georgian Technical University

რეზიუმე

სტატიამი შესწავლილია საბანკო მენეჯმენტის ფუნქციები, პრინციპები, სტრატეგიული, ფინანსური და პერსონალის მენეჯმენტი. განხილულია ბანკის უსაფრთხოების მართვის და ფინანსური მენეჯმენტის თავისებურებები ბანკში. შეთავაზებულია ოქროს საბანკო წესები, ბანკის საქმიანობის შემოსავლიანობის (რენტაბელობის) ძირითადი მაჩვენებლების (კოეფიციენტების) სისტემა, განხილულია ფინანსური მართვის თანამედროვე სისტემები.

საკვანძო სიტყვები: საბანკო მენეჯმენტი, ფინანსური მენეჯმენტი, ფინანსური ანალიზი, ფინანსური კრედიტი, ფინანსური ბაზარი.

Abstract: The article deals with: bank management functions, principles, strategic, financial and personnel management. The Bank's security management and financial management features in the bank are discussed. Gold banking rules are offered, the system's main indicators (coefficients) of the bank's activities are considered, modern financial systems are considered.

Keywords: Banking management; Financial management; Financial analysis; Financial credit; Financial market.

შესავალი. როგორც ცნობილია, მენეჯმენტი არის ეკონომიკის მართვის საბაზრო მოდელი, რომელიც სამომხმარებლო მოთხოვნის ყველაზე უფრო სრულად დაკმაყოფილებისას მაქსიმალური მოგების ამოღებაზეა ორიენტირებული. რამდენადაც ბანკები - საბაზრო ეკონომიკის სტრუქტურაშექმნადი ელემენტია, ამიტომ მათი ეფექტიანი მართვა - მთლიანად საკრედიტო-საფინანსო სისტემის

მდგრადობის საფუძველია. საბანკო მენეჯმენტი თავისთავად საკრედიტო ორგანიზაციაში პროფესიონალური საქმიანობის დამოუკიდებელ სახეობას წარმოადგენს [1., გვ. 296 - 300].

საკრედიტო ორგანიზაციის ფუნქციონირების სპეციფიკა ბანკის მართვის თავისებურებებს განსაზღვრავს. აღნიშნული სპეციფიკა მდგომარეობს შემდეგში: ფინანსური რეზერვების მოძრაობის ხელშეწყობა; მოგების ამოღება, უპირატესად, მოზიდული კაპიტალის გამოყენების ხარჯზე; ფინანსურ ბაზრებზე კონკურენციის მაღალი დონე; საბანკო პროდუქტის თავისებურობა; მაღალი რისკები ყველა საბანკო ოპერაციების; მიმდინარე საქმიანობაზე ცენტრალური ბანკის მხრიდან გარეგანი რეგულირებისა და ზედამხედველობის არსებობა; წარმატებული ინფორმაციული სისტემების გამოყენების აუცილებლობა.

აგრეთვე, ცნობილია, რომ საბანკო მენეჯმენტის ფუნქციებია:

- საბანკო საქმიანობის გრძელვადიანი სტრატეგიის არჩევა;
- მიზნების კოორდინაცია, რომლებიც სისტემის ყველა ელემენტების ზემოქმედებებსა და ქმედებებს მართავენ;
- საბანკო საქმიანობის ტექნოლოგიური ციკლის ორგანიზაცია (კაპიტალის ფორმირება, პასივებისა და აქტივების მართვა და ა.შ.).

საბანკო მენეჯმენტის პრინციპების კი მიეკუთვნება: მაკროეკონომიკური ფაქტორებისა და ფინანსური ბაზრის კონიუნქტურის გათვალისწინება; ცენტრალური ბანკის ნორმატიული მოთხოვნების გათვალისწინება; საქმიანობის ორიენტაცია საბაზრო მოთხოვნაზე, საკრედიტო ორგანიზაციის მომსახურებაზე; საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობისა და რისკების ოპტიმიზაცია; მართვაში ცენტრალიზაციისა და დეცენტრალიზაციის პრინციპების შეხამება.

ძირითადი ტექსტი. საბანკო საქმიანობის მაღალი ხარისხით რეგულირებადობის მიუხედავად, თითოეული ბანკი თავისთავად თვითრეგულირებად სისტემას წარმოადგენს, რომელსაც საკუთარი თავისებურებები გააჩნია.

საკრედიტო ორგანიზაციის მართვის პროცესი მოიცავს: მიზნების დასახვას; მმართველობითი საქმიანობის ანალიზს; დაგეგმვას; პროგნოზირებას; ბანკის ყველა ქვედანაყოფების საქმიანობის

ორგანიზებას და რეგულირებას; მონიტორინგს (დაკვირვება), კონტროლს და აღრიცხვას.

საბანკო მენეჯმენტის სახეობებია:

- სტრატეგიული (საერთო) მენეჯმენტი - მოიცავს საკრედიტო ორგანიზაციის განვითარების საერთო კონცეფციის განსაზღვრას, საქმიანობის მიზნებისა და კონკრეტული ამოცანების დასახვას, დასახული მიზნების რეალიზაციასთან მიმართებაში ღონისძიებების შემუშავებას, ბანკის ოპტიმალური ორგანიზაციული სტრუქტურის როგორც ბანკის ეფექტიანი საქმიანობის ორგანიზაციის ფაქტორის ფორმირებას.
- ფინანსური მენეჯმენტი - არის ბანკის საფინანსო-ეკონომიკური საქმიანობის მართვა, რომელიც მოიცავს: კაპიტალის, აქტივებისა და პასივების, ლიკვიდობის, შემოსავლიანობის, საბანკო რისკების მართვას; ფინანსურ დაგეგმვასა და ბიუჯეტირებას; აღრიცხვისა და ინფორმაციების სისტემას.
- პერსონალის მენეჯმენტი - არის ბანკის საკადრო პოლიტიკის ბაზაზე შრომითი რესურსების მართვა. საკრედიტო ორგანიზაციები საქმიანობის პერსონალტევად სახეობებზეა ორიენტირებული. თანამშრომლების პროფესიონალიზმს პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა გააჩნია.

პერსონალის მართვა მოიცავს: კვალიფიციურ თანამშრომლებში მოთხოვნილების დაგეგმვას; საშტატო განრიგის შედგენასა და თანამდებობრივი ინსტრუქციების მომზადებას; პერსონალის შერჩევასა და თანამშრომლების კოლექტივის ფორმირებას; მუშაობის ხარისხის ანალიზს და კონტროლს; პროფესიონალური მომზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების პროგრამების შემუშავებას; თანამშრომლების ატესტაციას: კრიტერიუმები, მეთოდიკა, შეფასება; მოტივაციას: შრომის ანაზღაურება, პრემიები, შეღავათები, თანამდებობრივე წინ წაწევა.

პერსონალის განვითარების მიზნებია: კვალიფიკაციის ამაღლება; შრომის ეფექტიანობის ამაღლება; კადრების დენადობის შემცირება; საჭირო ხელმძღვანელი კადრების მომზადება; ახალგაზრდა წარმსატებული თანამშრომლების აღზრდა; შრომის ბაზრიდან მეტი დამოუკიდებლობის მიღწევა; ახალი ტექნოლოგიებისადმი ადაპტაცია; თანამშრომლების სოციალური ხარისხისა და შრომით

მათი დაკმაყოფილების ზრდა. პერსონალის განვითარების ეტაპებია: კვალიფიკაციის ამაღლება; კარიერის დაგეგმვა; შრომის სტრუქტურირება. ღონისძიებები პერსონალის განვითარებასთან მიმართებაში: შრომისუნარიანობის შენარჩუნება; ცვალებადი პირობებისადმი პერსონალის ადაპტაცია; თანამშრომლების მომზადება უფრო რთული ამოცანების შესრულებისადმი; ამაღლებული რისკების პირობებში მომუშავე თანამშრომლებზე ფსიქოლოგიური დახმარების ორგანიზაცია.

ეფექტიანი მენეჯმენტის ფაქტორებია: პროფესიონალური ზრდა; მოტივაცია (მატერიალური); ხელმძღვანელობის სტილი.

ბანკის უსაფრთხოების მართვა - საკრედიტო ორგანიზაციის ეფექტიანი მუშაობის პირობების უზრუნველყოფაზე მიმართული ღონისძიებების კომპლექსს წარმოადგენს. ბანკის უსაფრთხოების სისტემა მოიცავს:

- ეკონომიკურუსაფრთხოებას, რომელიც ბანკის საქმიანობის ისეთ ორგანიზაციას ითვალისწინებს, რაც უზრუნველყოფს მის სტაბილურობას, საბანკო კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულებას, კლიენტების ინტერესებისა და ფინანსური მდგრადობის დაცვას;
- ინფორმაციულ უსაფრთხოებას, რომელიც ინფორმაციული რესურსების დაცვის უზრუნველყოფაზეა მოწოდებული;
- საბანკო საკუთრების ობიექტების უსაფრთხოებას, რომელიც ფასეულობების, სათავსოების, მოწყობილობების, ტერიტორიებისა და ა.შ. დაცვას ითვალისწინებს;
- პერსონალის უსაფრთხოებას, რომლის უზრუნველყოფა საქმიანობის განსაკუთრებული რეჟიმის (გასაშვებისა და შიდაობიექტურის) ორგანიზაციით, პერსონალის შერჩევითა და მის მუშაობაზე შიდა კონტრილის სისტემის ჩამოყალიბებით ხორციელდება.

ფინანსური მენეჯმენტის თავისებურებები ბანკში:

კაპიტალის მართვა ითვალისწინებს [1., გვ. 302 - 305]:

- მისი საკმარისობის დასაბუთებას ბანკის აქტიური ოპერაციების მოცულობასთან, სტრუქტურასთან და შინაარსთან შესაბამისობაში. რამდენად მეტია რისკიანი აქტივების წილი, იმდენად შედარებით მეტი სიდიდის საკუთარი სახსრებია

საჭირო. ნებისმიერ შემთხვევაში ბანკი კაპიტალის მაღალი წილით უფრო საიმედოდ და კონკურენტუანარიანად ითვლება.

- კაპიტალის მოცემული მომენტისათვის გაზრდის ოპტიმალური ხერხის შერჩევას. განასხვავებენ შემდეგ ხერხებს: კაპიტალის ზრდის უმნიშვნელოვანესი შიდა წყაროა - მოგება; ბანკის საწესდებო კაპიტალის გაზრდა შესაძლებელია აქციების გამეორებადი ემისიის ხარჯზე, რაც საემისიო ხარჯებთან არის დაკავშირებული; სუბორდინირებული კრედიტების მოზიდვა.
- კლიენტებისა და სხვა საკრედიტო ორგანიზაციების სახსრების მოზიდვის ღირებულებისა და რისკების გათვალისწინებას.

კაპიტალის გაზრდის წყაროების საბოლოო არჩევა სხვადასხვა ფაქტორების ერთობლიობის გათვალისწინებით ხორციელდება.

აქტივებისა და პასივების მართვა- თავის მხრივ, რესურსების ფორმირებისა და მათი აქტიური ოპერაციების მიხედვით განთავსების ისეთი მეთოდების გამოყენებას ითვალისწინებს, რომლებიც ბანკისათვის ლიკვიდობის, შემოსავლიანობისა და რისკის ოპტიმალურ თანაფარდობას უზრუნველყოფენ.

დეპოზიტური ოპერაციების ორგანიზაციისას საჭიროა:

1. დეპოზიტების ვადების, სიდიდეებისა და ფორმების მიხედვით გამრავლფეროვნება, აუცილებლად მოთხოვნამდე, ვადიანი დეპოზიტებისა და მოსახლეობის ანაზრების გამოყოფით;
2. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა იქნას გამახვილებული დეპოზიტებზე, რომლებიც ბანკის ბალანსის ლიკვიდურობას ყველაზე მეტი ხარისხით უჭერენ მხარს;
3. მუდმივად უნდა იქნას ყურადღება გამახვილებული საანგარიშსწორებო (მიმდინარე) ანგარიშებზე სახსრების ნაშთებზე და მათი მიხედვით ბრუნვებზე, და ცალკეულ ანგარიშებზე სახსრების მუდმივი ნაშთების არსებობისას მფლობელებებს რეკომენდაცია გაეწიოს მათი ვადიანი დეპოზიტების ანგარიშებზე (შესაძლებელია კრედიტის ქვეშ საკომპენსაციო დეპოზიტის პირობებზეც) გადატანასთან მიმართებაში;
4. მინიმუმადე უნდა იქნას დაყვანილი დეპოზიტურ ანგარიშებზე სახსრები (ანუ აქტიურ ოპერაციებში გამოუყენებელი) თავისუფალი რესურსები;

5. გატარებული იქნას საპროცენტო პოლიტიკა, რომელიც კლიენტების - მენაბრეების მოზიდვას უზრუნველყოფს და ასევე დადგინდეს საპროცენტო მარჟა (მიღებად და გადახდად პროცენტებს შორის სხვაობა) არა ნაკლები, ვიდრე შედარებად ბანკებშია.

აქტივების მართვა ითვალისწინებს: 1) აქტიური ოპერაციების მათი ლიკვიდობის ხარისხის მიხედვით დივერსიფიკაციას. 2) რისკებზე და მათ შემცირებაზე ყურადღების გამახვილებას, აქტიური ოპერაციების მიხედვით შესაძლო დანაკარგებზე რეზერვების შექმნას. 3) აქტივების შემოსავლიანობის მხარდაჭერას.

აქტივების მართვის ძირითადი მეთოდები: ბანკის ყველა რესურსებისაგან (საკუთარი და მოზიდული), ანუ (ანაბრები მოთხოვნამდე, საშემნახველო ანაბრები, ვადიანი ანაბრები, აქციონერული კაპიტალი [აკ] და რეზერვები) სახსრების საერთო ფონდი (მეთოდი 1) იქმნება, რომლიც მიმდინარე ლიკვიდობის, ან სპეკულაციური მოგების უზრუნველყოფის პოზიციებიდან მიმდინარე პრიორიტეტების საფუძველზე აქტივების მიხედვით (პირველადი რეზერვები, მეორადი რეზერვები, სესხები, სხვა ფასიანი ქაღალდები, შენობები და მოწყობილობა) განთავსდება. აღნიშნული მეთოდი რისკიანად ითვლება და აქერდან გამომდინარე მათი ცალკეულ პერიოდებში გამოყენება მხოლოდ მაღალი ფინანსური მდგრადობის ბანკებს შეუძლიათ.

აქტივების განაწილების, ანუ სახსრების კონსერვაციის მეთოდს საბანკო პრაქტიკაში ფართე გავრცელება გააჩნია. იგი სხვადასხვა სახეობის რესურსების მოზიდვის მიმოქცევის სიჩქარეზეა დაფუძნებული. მართვა ხორციელდება ერთდროულად პასივებისა და აქტივების ვადებისა და სიდიდის მიხედვით მათი კოორდინაციის გზით (მაგალითად, მოთხოვნამდე ანაბრები შეიძლება განთავსდეს პირველად და მეორად რეზერვებში, საშემნახველო ანაბრები - მეორად რეზერვებში, სესხებში და სხვა ფასიან ქაღალდებში, ვადიანი ანაბრები - მეორად რეზერვებში, სესხებში და სხვა ფასიან ქაღალდებში, აქციონერული კაპიტალი - სხვა ფასიან ქაღალდებში და შენობებსა და მოწყობილობაში). მეთოდს ბანკის შიგნით შედარებით გამოცალკავებული „ლიკვიდობა - მომგებიანობის ცენტრების“ შექმნისაკენ მივყავართ.

ბანკის მხრიდან კლიენტების მოთხოვნილებების უფრო სრულად დაკმაყოფილებაზე ორიენტაციისას ზემოთაღწერილ ორივე მეთოდს ნაკლოვანებები გააჩნია. ლიკვიდობის საშუალო დონეზე ორიენტირებით, ბანკები ნაკლებ ყურადღებას უთმობენ კლიენტებს.

აქტივების მეცნიერულად მართვის, ანუ ეკონომიკურ-მათემატიკური მეთოდი, ლიკვიდობის ნორმატივების დაცვისა და რისკების დივერსიფიკაციისას მოგების მაქსიმიზაციაზეა ორიენტირებული. არნიშნული მეთოდი ყველაზე ეფექტიანად ითვლება. აქტივებისა და პასივების მეცნიერულად მართვის საფუძველში ეგრეთ წოდებული „ოქროს საბანკო წესები“ ჩადებული.

აქტივებისა და პასივების აღწერილი მეთოდებიდან ნებისმიერით მართვის ეფექტიანობის მაჩვენებელს ბანკის აქტიური ოპერაციების მიხედვით შემოსავლიანობის დონე წარმოადგენს.

ოქროს საბანკო წესები {1., გვ. 306}:

- მოკლევადიანი პასივები განთავსებული უნდა იქნან მოკლევადიან აქტივებში. გრძელვადიანი პასივები განთავსებული უნდა იქნან გრძელვადიან აქტივებში.
- მოკლევადიანი და საშუალოვადიანი სახსრების ჯამი აქტივის მიხედვით არ უნდა აჭარბებდეს მოკლევადიანი და საშუალოვადიანი ვალდებულებების ჯამს პასივის მიხედვით.
- გრძელვადიანი სახსრების ჯამი აქტივის მიხედვით შეიძლება აჭარბებდეს ბანკის გრძელვადიანი ვალდებულებებისა და მისი საკუთარი კაპიტალის ჯამს. განთავსების ვადა არ უნდა აჭარბებდეს მოზიდვის ვადას.
- აქტივების სტრუქტურა: ბანკის ბალანსში რამდენად დაბალია მაღალრისკიანი აქტივების წილი, იმდენად მაღალია მისი ლიკვიდობა.
- პასივების სტრუქტურა: რამდენად დაბალია მოთხოვნამდე ანაზრების წილი და მეტია ვადიანი ანაზრების წილი, იმდენად მაღალია ლიკვიდობა.

ბანკის შემოსავლიანობის მართვა {1., გვ. 306 - 308}:

ბანკის შემოსავლიანობის მართვა ითვალისწინებს აქტიური ოპერაციების მიხედვით შემოსავლის ამოღებას, რომელიც საკმარისი იქნება რომ გადაფაროს: დანახარჯები სახსრების მოზიდვის

მიხედვით; საოპერაციო დანახარჯები; ინფლაციის დანახარჯები; რისკები შემოსავლიანი ოპერაციების მიხედვით (პრემია რისკზე).

მოგების გაანგარიშებისათვის პროცენტულ და არაპროცენტულ შემოსავლებს და ხარჯებს გამოყოფენ. ბანკის მოგება საბოლოო ფინანსური შედეგის მახასიათებელია და იგი ბალანსის პასივში აისახება. საბალანსო მოგება თავისთავად შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის სხვაობას წარმოადგენს. ზარალი (ხარჯების მეტობა შემოსავლებზე) ბალანსის აქტივში აისახება.

ბანკები შემდეგი სახის გადასახადებს იხდიან:

- მოგებაზე გადასახადს და ფასიანი ქაღალდების ოპერაციებზე გადასახადს;
- დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადს, ქონებაზე გადასახადს, გადასახადებს საგზაო ფონდში, ადგილობრივ გადასახადებს და მიწის ფასს.

ბანკის საქმიანობის შემოსავლიანობა (რენტაბელობა) მაჩვენებლების (კოეფიციენტების) სისტემაში აისახება. ძირითად მაჩვენებლებს მიეკუთვნებიან:

$$\text{რენტაბელობა (ROA)} = \frac{\text{აქტივების მოგება}}{\text{აქტივები}} \times 100 ;$$

$$\text{აქტივების რენტაბელობა} = \frac{\text{შემოსავლის მომტანი მოგება}}{\text{შემოსავლიანი აქტივები}} \times 100 ;$$

$$\text{ეფექტიანობა} = \frac{\text{აქტიური ოპერაციები შემოსავლიანი აქტივები}}{\text{აქტივები}} \times 100 ;$$

$$\text{რენტაბელობა (ROE)} = \frac{\text{კაპიტალის მოგება}}{\text{კაპიტალი}} \times 100 .$$

ბანკის შემოსავლიანობის გინივრული (მცოდნე) მართვა ასახავს მრავალი ეკონომიკური სუბიექტების ინტერესებს:

- ბანკი > მოგება.
- სახელმწიფო > გადასახადები და ფულად-საკრედიტო სისტემის მდგრადობა.
- კლიენტები > პროცენტები ანაბრების მიხედვით.
- აქციონერები > დივიდენდების სიდიდე.

რისკების კლასიფიკაცია მრავალფეროვანია: იგი შერჩეული კრიტერიუმებისაგან დამოკიდებულებაში აიგება (ყალიბდება) [2].

ბანკებისა და საბანკო დაწესებულებების რისკები კლასიფიცირდება: ეკონომიკურებად და პოლიტიკურებად, საგაროებად და შედეგებად. საგარეო რისკები თავისთავად მოიცავენ ქვეყნიურ რისკს (კონვერტირებადობის რისკი, ტრანსფერტის რისკი, გადახდის მორატორიუმის რისკი), სავალუტო რისკს (კომერციული, ტრანსლაციური), სტიქიური უბედურებების რისკს. შიდა რისკები მოიცავენ ბანკის კლიენტების შემადგენლობას (სხვადასხვა დარგებისადმი კუთვნილებადობის მიხედვით, სიდიდის მიხედვით, საკუთრებისადმი მიმართების მიხედვით, სამრეწველო, დარეგულირებისა და მიწოდებების, ფორს-მაჟორული გარემოებების, სარესურსო), საბანკო ოპერაციების ხასიათს (ბალანსირებადი ოპერაციების მიხედვით, გარესაბალანსო ოპერაციების მიხედვით, აქტიური ოპერაციების მიხედვით, პასიური ოპერაციების მიხედვით), კომერციული ბანკის სახეობას, სადაც თვით აქტიური ოპერაციები დაიყოფა (ოპერაციის სახეობის რისკი: ბარტერი, ლიზინგი, კლირინგი, ფაქტორინგი, დაკრედიტება; საკრედიტო, პორტფელური: ფინანსური, ლიკვიდობის რისკი, სისტემატური, არასისტემატური), ხილო პასიური ოპერაციები შედგება (დივერსიფიკაციის რისკისაგან, ინფლაციის რისკისაგან).

საკრედიტო ორგანიზაციების საქმიანობაში ყველაზე მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ შემდეგი რისკები: საკრედიტო; პორტფელური (ფასიანი ქაღალდები); ლიკვიდობის რისკი;

საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების რისკი; სავალუტო (ეროვნულ ვალუტაში აქტივებისა და პასივების ღირებულების ცვლილების რისკი სავალუტო კურსის ცვლილებისას).

რისკების მართვის პრინციპებია:

- არ შეიძლება გარისკო უფრო მეტად, ვიდრე ამის შესაძლებლობას საკუთარი კაპიტალი იძლევა.
- საჭიროა რისკის შედეგები დეტალურად იქნას გათვლილი.
- არ შეიძლება გარისკო ბევრით მცირედის გამო.
- რისკის შემცირების ძირითადი ხერხებია:
- დივერსიფიკაცია (საკრედიტო ან საინვესტიციო პორტფელში აქტივების სხვადასხვა შემოსავლიანობისა და რისკის ხარისხის დონის მიხედვით განთავსება);
- ლიმიტირება - არის ლიმიტის (დაკრედიტების, ხარჯების და ა.შ. ზღვრული თანხების) დადგენა;
- თვითდაზღვევა - არის საკრედიტო ორგანიზაციის ხარჯზე სარეზერვო და სადაზღვევო ფონდების შექმნა;
- დაზღვევა - არის რისკის ნაწილის სადაზღვევო კომპანიაზე გადატანა, რომელიც სადაზღვევო შემთხვევის წარმოშობისას ზარალს კრედიტორს სრულად ან ნაწილობრივ აუნაზღაურებს;
- ჰეჯირება;
- მსესხებლის კრედიტუნარიანობის შეფასება როგორც საკრედიტო რისკის შემცირების ხერხი;
- რეზერვების შექმნა შესაძლო დანაკარგებზე.

ფინანსური მართვის ამოცანებია: დანახარჯების ოპტიმიზაცია; საბანკო პროდუქტებისა და საკრედიტო ორგანიზაციის ცალკეული ქვედანაყოფების მუშიბის ფინანსური დიაგნოსტიკისა და რენტაბელობის ოპერატიული მონიტორინგის ეფექტური სისტემის შექმნა; ხარჯების, შემოსავლების, მოგების შიდა მართვისა და მართვის პროცედურების ფორმალიზაციისათვის ნორმატიული ბაზის შემუშავება; ანალიტიკური სისტემების ავტომატიზაცია.

ფინანსური მართვის მეთოდებია: ფინანსური ანალიზი, საბიუჯეტო (ფინანსური) დაგეგმვა (ბიუჯეტირება), ბანკის ლიკვიდობის მართვა, ფინანსური კოეფიციენტების მეთოდი, ფულადი ნაკადების ანალიზის მეთოდი; მოგების, რისკების, კაპიტალის ადექვატურობის მიზნით აქტივებისა და პასივების დივერსიფიკაცია თანხების, ვადების, ფასების მიხედვით; შემოსავლებისა და ხარჯების ოპტიმიზაციის თვალსაზრისით ბანკებში ხაზინის შექმნის გზით მოკლევადიანი აქტივებისა და ვალდებულებების სახაზინო მართვა; სეკიურტიზაცია - ტრადიციული კომერციული (საკომისიო შემოსავლები) და საინვესტიციო საბანკო ბიზნესის კომბინაციაზე დაფუძნებული აქტივებისა და პასივების მართვის მეთოდი; ბიჯეტირება - არის ბიუჯეტის (შემოსავლებისა და ხარჯების) ფორმირებისა და მონიტორინგის პროცესი, ფულადი ნაკადების ფინანსური დაგეგმვა და მართვა სამეურნეო (კომერციული) გაანგარიშების პრინციპებზე.

დასკვნა. სტატიაში შესწავლილია საბანკო მენეჯმენტის სპეციფიკა, ფუნქციები, პრინციპები, პროცესი და სახეობები, ასევე სტრატეგიული, ფინანსური და პერსონალის მენეჯმენტი; განხილულია ეფექტიანი მენეჯმენტის ფაქტორები, ბანკის უსაფრთხოების მართვა და ფინანსური მენეჯმენტი ბანკში: კაპიტალის მართვა, აქტივებისა და პასივების მართვის ძირითადი მეთოდები; შეთავაზებულია ოქროს საბანკო წესები, ბანკის შემოსავლიანობის მართვა, ბანკის საქმიანობის შემოსავლიანობის (რენტაბელობის) ძირითადი მაჩვენებლების (კოეფიციენტების) სისტემა, საბანკო რისკების მართვა და კლასიფიცირება და ფინანსური მართვის თანამედროვე სისტემები.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. Костерина Т.М. Банковское дело: Учебно-методический комплекс. Москва, издательство: ЕАОИ, 2008. 404 с.
2. Балабанов И.Г. Риск – менеджмент. Москва, 1996.

3. Под ред. О.И. Лаврушина. Банковское дело: учебник. Москва: КНОРУС, 2009. 768 с.
4. კოვზანაძე ი., კონტრიძე გ. თანამედროვე საბანკო საქმე: თეორია და პრაქტიკა. თბილისი, გამომცემლობა: შპს „სეზანი“, 2014. 548 გვ.
5. ცაავა გ., ხანთაძე გ. საბანკო საქმე (თეორია, მეთოდები და პრაქტიკა), სახელმძღვანელო. თბილისი, გამომცემლობა: „დანი“, 2014. 600 გვ.
6. ხანთაძე გ., ცაავა გ., საბანკო ოპერაციები (სახელმძღვანელო). თბილისი, გამომცემლობა შპს „წიგნის სახელოსნო“, 2012. 400 გვ.